

ПРИМЉЕНО: 05.05.2026

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
30. април 2026. године
Београд

Бр. јед.	Број	Прилог	Вредност
01	011-168/26		

ПРЕДСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

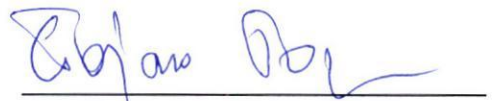
На основу члана 107. став 1. Устава Републике Србије, члана 40. став 1. тачка 1) Закона о Народној скупштини и члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине, подносимо **ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ДРЖАВЉАНСТВУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

Обзиром на важност документа који ће бити предмет расправе, предлагемо да се на седницу на којој буде разматран овај Предлог закона позову представници Владе Републике Србије.

Предлажемо да се овај Предлог закона разматра по хитном поступку у складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине

НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ:

Бојан Торбица

Ђорђе Комленски

ЗАКОН О ДРЖАВЉАНСТВУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Грађани Републике Србије имају држављанство Републике Србије.

Члан 2.

Држављанство Републике Србије стиче се и престаје на начин утврђен овим законом.

Члан 3.

Држављанин Републике Србије који има и држављанство стране државе сматра се држављанином Републике Србије док се налази на територији Републике Србије.

II СТИЦАЊЕ ДРЖАВЉАНСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Члан 4.

Држављанство Републике Србије стиче се:

1. пореклом;
2. рођењем на територији Републике Србије;
3. по основу припадности српском народу;
4. пријемом;
5. по међународним уговорима.

Држављанство Републике Србије пореклом и рођењем на територији Републике Србије стиче се на основу уписа чињенице држављанства у матичну књигу рођених, у складу са законом.

Држављанство Републике Србије по основу припадности српском народу стиче се даном уписа у евиденцију држављана, у складу са овим законом.

Држављанство Републике Србије пријемом стиче се на основу правоснажног решења које министарство надлежно за унутрашње послове доноси по спроведеном поступку, у складу са овим законом.

1. Стицање држављанства пореклом

Члан 5.

Држављанство Републике Србије пореклом стиче дете:

1. чија су оба родитеља у тренутку његовог рођења држављани Републике Србије;
2. чији је један од родитеља у тренутку његовог рођења држављанин Републике Србије, а дете је рођено на територији Републике Србије;
3. рођено у иностранству, чији је један од родитеља у тренутку његовог рођења држављанин Републике Србије, а други је непознат, непознатог држављанства или без држављанства.

Члан 6.

Држављанство Републике Србије пореклом стиче дете рођено у иностранству, чији је један од родитеља у тренутку његовог рођења држављанин Републике Србије, а други је страни држављанин, ако га родитељ који је држављанин Републике Србије пријави до навршене 18. године живота код надлежног дипломатског или конзуларног представништва Републике Србије као држављанина Републике Србије и ако поднесе захтев за упис детета у евиденцију држављана надлежном органу у Републици Србији.

Ако је дете под старатељством, пријаву и захтев из става 1. овог члана подноси старалац.

Дете рођено у иностранству, чији је један од родитеља у тренутку његовог рођења држављанин Републике Србије, стиче држављанство Републике Србије пореклом и ако нису испуњени услови из става 1. овог члана, ако би у супротном остало без држављанства.

Ако је дете старије од 14 година, за стицање држављанства у смислу ст. 1. и 3. овог члана потребна је и његова сагласност.

Члан 7.

Лице старије од 18 година, рођено у иностранству, чији је један од родитеља у тренутку његовог рођења био држављанин Републике Србије, а други страни држављанин, стиче држављанство Републике Србије пореклом кад поднесе захтев за упис у евиденцију држављана надлежном органу у Републици Србији, под условом да није стекло држављанство Републике Србије на други начин предвиђен овим законом.

Члан 8.

Под условима из чл. 5. до 7. овог закона, држављанство Републике Србије пореклом стиче и усвојеник странац, односно усвојеник без држављанства, у случају потпуног усвојења.

Захтев за упис малолетног усвојеника из става 1. овог члана у евиденцију држављана подноси усвојилац који је држављанин Републике Србије.

Захтев из става 2. овог члана подноси усвојеник старији од 18 година.

2. Стицање држављанства по основу припадности српском народу

Члан 9.

Држављанство Републике Србије по основу припадности српском народу стиче исељеник и његов потомак, ако:

1. су навршили 18 година живота;

2. није им одузета пословна способност;
3. поднесу доказ о припадности српском народу, у складу са овим законом.

Брачни друг лица из става 1. овог члана које је стекло држављанство Републике Србије може бити примљен у држављанство Републике Србије ако поднесе писмену изјаву да Републику Србију сматра својом државом.

Под исељеником, у смислу става 1. овог члана, сматра се лице које се иселило из Републике Србије са намером да стално живи у иностранству.

Члан 10.

Држављанство Републике Србије по основу припадности српском народу стиче припадник српског народа који нема пребивалиште на територији Републике Србије, без отпуста из страног држављанства, ако:

1. је навршио 18 година живота;
2. није му одузета пословна способност;
3. поднесе доказ о припадности српском народу, у складу са овим законом.

Под условима из става 1. овог члана, држављанство Републике Србије стиче и припадник српског народа рођен у другој републици раније СФРЈ који је имао држављанство те републике или је држављанин друге државе настале на територији раније СФРЈ, као и његов потомак, без обзира на место рођења, држављанство и пребивалиште.

Под условима из става 1. овог члана, држављанство Републике Србије стиче и припадник српског народа који као избегло, прогнано или расељено лице борави на територији Републике Србије или у иностранству.

Члан 11.

Доказом о припадности српском народу, у смислу чл. 9. и 10. овог закона, сматра се јавна исправа или податак из службене евиденције надлежног државног органа државе чији је подносилац захтева држављанин или друге државе, из које на несумњив начин произлази да се лице изјаснило као припадник српског народа.

Докази из става 1. овог члана су нарочито:

1. изводи из матичних књига;
2. уверења, потврде и друге јавне исправе државних органа;
3. други подаци из службених евиденција у којима је евидентирана национална припадност лица.

Јавне исправе и подаци из овог члана морају бити подобни за употребу у правном промету у Републици Србији, у складу са законом.

Члан 12.

Лице из чл. 9. и 10. овог закона стиче држављанство Републике Србије даном уписа у евиденцију држављана.

Дете, односно лице из чл. 5. до 8. овог закона, које стиче држављанство Републике Србије пореклом, сматра се држављанином Републике Србије од рођења.

Члан 13.

Министарство надлежно за унутрашње послове доноси акт којим утврђује испуњеност услова за стицање држављанства Републике Србије по основу припадности српском народу.

Министарство надлежно за унутрашње послове је дужно да акт којим утврђује испуњеност услова донесе у року од 30 дана од дана пријема од дана пријема уредног и потпуног захтева и исти без одлагања проследи надлежном органу ради уписа у евиденцију држављана.

Министарство надлежно за унутрашње послове је дужно да у року од 30 дана, уколико утврди да захтев није уредан или потпун, о истом без одлагања обавести подносиоца захтева, са јасним образложењем у чему се недостатак састоји и остави рок од 90 дана за допуну или исправку захтева.

Уколико Министарство надлежно за унутрашње послове не поступи по захтеву, допуни или исправци захтева у року од 30 дана, сматраће се да су испуњени услови за упис у евиденцију држављана.

3. Стицање држављанства рођењем на територији Републике Србије

Члан 14.

Дете рођено или нађено на територији Републике Србије држављанство Републике Србије рођењем стиче ако су му оба родитеља непозната, непознатог држављанства или без држављанства, или ако је дете без држављанства.

Дете које је на основу става 1. овог члана стекло држављанство Републике Србије сматра се држављанином Републике Србије од рођења.

Детету из става 1. овог члана може престати држављанство Републике Србије ако се до навршене 18. године живота утврди да су му оба родитеља страни држављани. Држављанство му престаје на захтев родитеља даном достављања решења.

Ако је дете старије од 14 година, за престанак држављанства Републике Србије потребна је и његова сагласност.

4. Стицање држављанства пријемом

Члан 15.

Странац коме је, у складу са прописима о кретању и боравку странаца, одобрено стално настањење у Републици Србији може бити, на свој захтев, примљен у држављанство Републике Србије, под условом:

1. да је навршио 18 година живота и да му није одузета пословна способност;
2. да има отпуст из страног држављанства или да поднесе доказ да ће отпуст добити ако буде примљен у држављанство Републике Србије;

3. да је до подношења захтева најмање три године непрекидно имао пријављено пребивалиште на територији Републике Србије;
4. да поднесе писмену изјаву да Републику Србију сматра својом државом.

Услов из става 1. тачка 2) овог члана испуњен је и ако је захтев поднело лице без држављанства или лице које пружи доказ да ће, по закону земље чији је држављанин, изгубити то држављанство пријемом у држављанство Републике Србије.

Ако страна држава не дозвољава отпуст из држављанства или за отпуст поставља услове које странац не може испунити, испуњеност услова из става 1. тачка 2) овог члана не тражи се ако подносилац захтева поднесе изјаву да се одриче страног држављанства у случају стицања држављанства Републике Србије.

Одрицање или губитак ранијег држављанства неће се захтевати ако то није могуће или се не може разумно очекивати.

Образац писмене изјаве из става 1. тачка 4) овог члана прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Члан 16.

Странцу који је поднео захтев за пријем у држављанство Републике Србије, а нема отпуст из страног држављанства или доказ да ће отпуст добити ако буде примљен у држављанство Републике Србије, може се, на његов захтев, издати потврда да ће бити примљен у држављанство Републике Србије ако испуњава остале услове из члана 15. став 1. овог закона.

Потврда из става 1. овог члана издаје се са роком важења од две године и служи за добијање отпуста из страног држављанства.

Члан 17.

Странац који је најмање три године у брачној заједници са држављанином Републике Србије и коме је одобрено стално настањење у Републици Србији може бити примљен у држављанство Републике Србије ако поднесе писмену изјаву да Републику Србију сматра својом државом.

Члан 18.

Припадник другог народа или етничке заједнице са територије Републике Србије може бити примљен у држављанство Републике Србије ако:

1. је навршио 18 година живота;
2. није му одузета пословна способност;
3. поднесе писмену изјаву да Републику Србију сматра својом државом.

Члан 19.

Лице рођено на територији Републике Србије може бити примљено у држављанство Републике Србије ако је до подношења захтева за пријем најмање две године непрекидно боравило на територији Републике Србије и ако поднесе писмену изјаву да Републику Србију сматра својом државом.

Члан 20.

Независно од услова из члана 15. став 1. тач. 2) до 4) овог закона, у држављанство Републике Србије може бити примљен и странац чији би пријем у држављанство Републике Србије представљао интерес за Републику Србију.

Брачни друг лица које је под условима из става 1. овог члана стекло држављанство Републике Србије може бити примљен у држављанство Републике Србије и ако не испуњава услове из члана 15. став 1. тач. 2) до 4) овог закона.

О пријему у држављанство Републике Србије из става 1. овог члана, на предлог надлежног министарства, одлучује Влада Републике Србије.

Члан 21.

Ако су оба родитеља пријемом стекла држављанство Републике Србије, држављанство Републике Србије стиче и њихово дете млађе од 18 година.

На захтев родитеља који је пријемом стекао држављанство Републике Србије, држављанство Републике Србије стиче и његово дете млађе од 18 година, ако се други родитељ са тим сагласи и ако дете живи у Републици Србији.

На захтев родитеља који је пријемом стекао држављанство Републике Србије, држављанство Републике Србије стиче и његово дете млађе од 18 година, ако се други родитељ са тим сагласи и ако дете живи у иностранству.

Ако је дете старије од 14 година, за пријем у држављанство у смислу ст. 1. до 3. овог члана потребна је и његова сагласност.

Члан 22.

У случају непотпуног усвојења, усвојеник странац који није навршио 18 година живота, на захтев усвојеоца који је држављанин Републике Србије, може стећи држављанство Републике Србије ако са усвојоцем живи у Републици Србији.

Ако је усвојеник старији од 14 година, за пријем у држављанство Републике Србије потребна је и његова сагласност.

Члан 23.

Писмена изјава којом се Република Србија признаје за своју државу предаје се заједно са захтевом за пријем у држављанство Републике Србије министарству надлежном за унутрашње послове или надлежном дипломатском, односно конзуларном представништву Републике Србије, на начин предвиђен овим законом.

5. Дан стицања држављанства

Члан 24.

Држављанство Републике Србије пријемом стиче се даном достављања решења о пријему у држављанство Републике Србије.

Кад је овим законом за стицање држављанства Републике Србије пријемом као једини услов прописано давање изјаве о признавању Републике Србије за своју државу, држављанство Републике Србије стиче се даном давања изјаве.

Кад се држављанство Републике Србије стиче по основу припадности српском народу, у складу са овим законом, стиче се даном уписа у евиденцију држављана.

6. Стицање држављанства по међународним уговорима

Члан 25.

Држављанство Републике Србије може се стећи на основу ратификованог међународног уговора, под условом узајамности.

III ПРЕСТАНАК ДРЖАВЉАНСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Члан 26.

Држављанство Републике Србије престаје:

1. отпустом;
2. одрицањем;
3. по међународним уговорима.

1. Престанак држављанства отпустом

Члан 27.

Држављанину Републике Србије држављанство Републике Србије престаје отпустом ако поднесе захтев за отпуст и ако испуњава следеће услове:

1. да је навршио 18 година живота;
2. да нема сметњи у погледу војне обавезе;
3. да је измирио порезе и друге законске обавезе у Републици Србији;
4. да је регулисао имовинскоправне обавезе из брачног односа и односа родитеља и деце према лицима која живе у Републици Србији;
5. да се против њега у Републици Србији не води кривични поступак за кривична дела за која се гони по службеној дужности, а ако је у Републици Србији осуђен на казну затвора, да је ту казну издржао;
6. да има страном држављанство или доказ да ће бити примљен у страном држављанство.

Члан 28.

Отпуст из држављанства Републике Србије неће се одобрити ако је то неопходно из разлога безбедности или одбране земље, из разлога узајамности или ако то захтевају економски интереси Републике Србије.

Члан 29.

Држављанин Републике Србије који је поднео захтев за отпуст из држављанства Републике Србије истим захтевом може затражити отпуст из држављанства Републике Србије и за своју децу до навршене 18. године живота.

Уз захтев за отпуст из држављанства Републике Србије детета подноси се сагласност другог родитеља.

Ако је дете старије од 14 година, подноси се и његова сагласност.

Ако су родитељи разведени, захтев за отпуст из држављанства Републике Србије детета може поднети само родитељ коме је дете правоснажном судском одлуком поверено на чување и васпитање.

Ако други родитељ не да сагласност за отпуст детета из држављанства Републике Србије, или је непознатог пребивалишта, или је лишен пословне способности или родитељског права, захтев за отпуст детета из држављанства Републике Србије прихватиће се ако је то, по мишљењу надлежног органа старатељства, у интересу детета.

Члан 30.

У случају потпуног усвојења, усвојенику до навршене 18. године живота престаје држављанство Републике Србије отпустом ако захтев за престанак држављанства поднесе усвојилац који је странац или усвојилац који је поднео захтев за отпуст из држављанства Републике Србије и ако су испуњени услови из члана 27. овог закона.

Детету из става 1. овог члана неће престати држављанство Републике Србије ако би тиме остало без држављанства.

Члан 31.

Ако лице које је добило отпуст из држављанства Републике Србије не стекне странско држављанство у року од годину дана од дана доношења решења о отпусту и ако тиме остане без држављанства, орган који је донео решење поништиће га на писмени захтев тог лица.

Захтев за поништење решења о отпусту из држављанства Републике Србије може се поднети у року од три месеца од истека рока из става 1. овог члана.

2. Престанак држављанства одрицањем

Члан 32.

Пунолетни држављанин Републике Србије који је рођен и живи у иностранству, а има и странско држављанство, може се до навршене 25. године живота одрећи држављанства Републике Србије.

У погледу одрицања од држављанства детета до навршене 18. године живота сходно се примењују одредбе члана 27. овог закона.

3. Поновно стицање држављанства Републике Србије

Члан 33.

Лице које је отпуштено из држављанства Републике Србије и стекло странство држављанство, као и лице коме је на захтев родитеља престало држављанство Републике Србије отпустом или одрицањем, може поново стећи држављанство Републике Србије ако поднесе захтев за поновно стицање држављанства Републике Србије, ако је навршило 18 година живота, није му одузета пословна способност и ако поднесе писмену изјаву да Републику Србију сматра својом државом.

4. Престанак држављанства по међународним уговорима

Члан 34.

Држављанство Републике Србије може престати на основу ратификованог међународног уговора.

5. Дан престанка држављанства

Члан 35.

Држављанство Републике Србије престаје даном достављања решења о отпусту из држављанства Републике Србије, а у случају престанка држављанства одрицањем даном давања изјаве о одрицању.

IV ПОСТУПАК ЗА СТИЦАЊЕ И ПРЕСТАНАК ДРЖАВЉАНСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Члан 36.

О захтевима за стицање држављанства Републике Србије пријемом и за престанак држављанства Републике Србије одлучује министарство надлежно за унутрашње послове.

Члан 37.

Захтев за стицање и престанак држављанства Републике Србије подноси се органу унутрашњих послова по месту пребивалишта, односно боравишта подносиоца захтева, а може се поднети и преко надлежног дипломатског, односно конзуларног представништва Републике Србије, које га без одлагања прослеђује министарству надлежном за унутрашње послове.

Захтев се подноси лично или преко пуномоћника.

За лице лишено пословне способности захтев подноси старалац.

За дете до навршене 18. године живота захтев за стицање или престанак држављанства подноси родитељ, односно законски заступник.

За стицање или престанак држављанства Републике Србије детета старијег од 14 година потребна је и његова сагласност.

Члан 38.

Ако се поступак за стицање или престанак држављанства Републике Србије, покренут на захтев странке, не може наставити или окончати без предузимања одређене радње од стране подносиоца захтева, сматраће се да је захтев повучен ако, и поред упозорења министарства надлежног за унутрашње послове, подносилац захтева у остављеном року не изврши радњу потребну за наставак или окончање поступка, или ако се због непредузимања те радње може закључити да више није заинтересован за наставак поступка.

Из разлога наведених у ставу 1. овог члана поступак се може обуставити по истеку три месеца од дана упозорења, односно шест месеци ако странка борави у иностранству.

Члан 39.

Министарство надлежно за унутрашње послове може одбити захтев за стицање држављанства Републике Србије пријемом или за престанак држављанства Републике Србије, иако су испуњени услови прописани овим законом, ако оцени да постоје разлози од интереса за Републику Србију због којих захтев треба одбити.

Одредба става 1. овог члана не односи се на стицање држављанства Републике Србије по основу припадности српском народу, које се остварује под условима прописаним овим законом.

Члан 40.

Отпуст из држављанства Републике Србије неће се дати, односно неће се прихватити одрицање од држављанства Републике Србије док траје ратно стање, стање непосредне ратне опасности или ванредно стање.

Члан 41.

Решење о стицању и престанку држављанства Републике Србије доставља се сагласно правилима о обавезном личном достављању.

Акт из члана 13. став 1. овог закона доставља се без одлагања надлежном органу ради уписа у евиденцију држављана.

Члан 42.

За лице које је стекло држављанство Републике Србије, а није уписано у матичну књигу рођених или у евиденције држављана Републике Србије вођене по ранијим прописима, министарство надлежно за унутрашње послове утврдиће држављанство тог лица на његов захтев, односно на захтев надлежног органа који води поступак у вези са остваривањем његових права, или по службеној дужности.

О утврђивању држављанства Републике Србије министарство надлежно за унутрашње послове доноси решење.

Лице за које је утврђено држављанство Републике Србије уписује се у евиденцију држављана која се води по одредбама овог закона.

Члан 43.

Ако министарство надлежно за унутрашње послове у поступку утврди да је неко лице стекло држављанство Републике Србије или да му је престало држављанство Републике

Србије супротно прописима о држављанству који су важили у време стицања или престанка држављанства, нарочито на основу лажне или фалсификоване исправе или изјаве, на основу нетачних чињеница или других злоупотреба и неправилности у спроведеном поступку, односно да је такво лице уписано у евиденцију држављана Републике Србије, донеће решење о поништењу стицања или престанка држављанства Републике Србије тог лица, односно о поништењу уписа тог лица у евиденцију држављана Републике Србије.

Решење из става 1. овог члана не може се донети ако би лице на које се односи остало без држављанства.

Министарство надлежно за унутрашње послове дужно је да решење о поништењу стицања или престанка држављанства Републике Србије достави органу надлежном за вођење евиденције ради брисања, односно уписа у евиденцију држављана Републике Србије.

У ЕВИДЕНЦИЈА О ДРЖАВЉАНИМА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ДОКАЗИВАЊЕ ДРЖАВЉАНСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Члан 44.

Евиденција о држављанима Републике Србије води се у матичним књигама рођених.

Држављанство Републике Србије уписује се у матичну књигу рођених у складу са овим законом и прописима о матичним књигама.

Евиденцију о држављанима Републике Србије води орган надлежан за вођење матичних књига као поверени посао.

Држављани Републике Србије који нису рођени на територији Републике Србије, а у њој имају пребивалиште, односно боравиште, уписују се у матичну књигу рођених по месту пребивалишта, односно боравишта.

Држављани Републике Србије који нису рођени на територији Републике Србије нити у њој имају пребивалиште, односно боравиште, уписују се у матичну књигу рођених оне општине на територији града Београда коју одреди Скупштина града Београда.

У матичну књигу из става 5. овог члана уписују се и потомци исељеника рођени у иностранству, као и њихови брачни другови рођени у иностранству.

У матичну књигу из става 5. овог члана уписују се и лица која су држављанство Републике Србије стекла по основу припадности српском народу, ако немају пребивалиште ни боравиште на територији Републике Србије.

Члан 45.

Држављанство Републике Србије доказује се изводом из матичне књиге рођених, уверењем о држављанству, а у иностранству - и важећом путном исправом.

Члан 46.

Уверење о држављанству је јавна исправа којом се доказује држављанство Републике Србије и издаје се на основу података из евиденције држављана Републике Србије, на лични захтев.

Под евиденцијом из става 1. овог члана подразумевају се матична књига рођених, књиге држављана Републике Србије вођене по прописима који су били на снази до ступања на снагу овог закона и друге евиденције држављана вођене у Републици Србији.

Овлашћено лице, у смислу прописа о матичним књигама, може издати уверење о држављанству Републике Србије из евиденције из става 2. овог члана, без обзира на место уписа у евиденције о држављанима Републике Србије.

Обрасце уверења о држављанству Републике Србије технички израђује и штампа Народна банка Србије – Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер.

Прописе о начину уписа чињенице држављанства у матичну књигу рођених, обрасцима за вођење евиденција о решењима о стицању и престанку држављанства и обрасцу уверења о држављанству доноси министар надлежан за унутрашње послове.

Члан 47.

Књиге држављана Републике Србије вођене по прописима који су били на снази до ступања на снагу овог закона закључиће се у погледу нових уписа са даном почетка примене овог закона.

Изузетно од става 1. овог члана, књига држављана која је вођена у министарству надлежном за унутрашње послове закључиће се по упису лица за која су донета решења о стицању држављанства Републике Србије до дана почетка примене овог закона.

На основу података у књигама држављана из става 1. овог члана надлежни орган ће издавати уверења о држављанству на захтев заинтересованих лица и вршити промене чињеница и података у тим књигама.

Члан 48.

Подаци из евиденције о држављанима Републике Србије из члана 46. став 2. овог закона воде се и чувају у јединственој евиденцији, у електронском облику и на средствима за аутоматску обраду података, у складу са овим законом и прописима о матичним књигама.

Јединствена евиденција из става 1. овог члана садржи: име, презиме, претходна имена и презимена, пол, датум, место и општину рођења, јединствени матични број грађана, пребивалиште, боравак у иностранству, претходно држављанство, основ уписа чињенице држављанства, датум доношења, уручења и број решења о стицању и престанку држављанства Републике Србије, односно податке о акту којим је утврђена испуњеност услова за упис у евиденцију држављана, датум стицања, односно престанка држављанства Републике Србије, јединствени матични број грађана за оба родитеља, односно старатеља, имена и презимена оба родитеља, односно старатеља, претходна имена и презимена оба родитеља, односно старатеља, као и држављанство оба родитеља, односно старатеља.

Евиденција о држављанима Републике Србије чува се трајно.

Члан 49.

Надлежни орган доставља податке из јединствене евиденције другим корисницима само ако су законом овлашћени да користе те податке или на захтев, односно уз сагласност лица на које се подаци односе.

VI НАДЗОР

Члан 50.

Надзор над вођењем евиденције о држављанима Републике Србије врши министарство надлежно за унутрашње послове.

VII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 51.

Држављанином Републике Србије, у смислу овог закона, сматра се лице које је стекло држављанство Републике Србије у складу са ранијим прописима.

Члан 52.

Поступци за решавање захтева за стицање и престанак држављанства Републике Србије започети пре дана почетка примене овог закона окончаће се по одредбама овог закона.

Члан 53.

Министар надлежан за унутрашње послове ускладиће подзаконске прописе донете на основу Закона о држављанству Републике Србије са овим законом у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 54.

Даном почетка примене овог закона престаје да важи Закон о држављанству Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 90/07 и 24/18).

Члан 55.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а почиње да се примењује по истеку 60 дана од дана ступања на снагу.

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 38. став 1. Устава Републике Србије, којим је утврђено да се стицање и престанак држављанства Републике Србије уређује законом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Доношење новог Закона о држављанству Републике Србије заснива се на потреби да се важећи правни оквир у области стицања и престанка држављанства додатно унапреди, учини прецизнијим и прилагоди условима његове стварне примене.

У досадашњој примени важећег закона уочене су одређене недоумице и различита тумачења појединих одредаба, нарочито у погледу разграничења појединих основа стицања држављанства и начина њихове примене у пракси. Истовремено, поједина законска решења, иако суштински исправна, показала су потребу за додатним прецизирањем и систематизацијом, како би се обезбедила већа правна сигурност и уједначена примена.

Полазећи од наведеног, предложени закон има за циљ да постојећи нормативни оквир учини јаснијим, прегледнијим и унутрашње усклађенијим, уз истовремено отклањање препрека које су у појединим случајевима отежавале остваривање права на држављанство.

Посебно се наглашава да највећи део досадашњих законских решења није мењан у својој суштини. Та решења су задржана, јер су се у пракси показала као функционална и правно одржива, али су додатно систематизована и номотехнички унапређена у оквиру јединственог законског текста. На тај начин обезбеђен је континуитет правног уређења, уз отклањање уочених недостатака и прецизније уређење појединих института.

Један од кључних разлога за доношење овог закона јесте потреба за јаснијим унутрашњим разграничењем различитих основа стицања држављанства. Досадашња законска решења нису увек довољно јасно разликовала стицање држављанства пореклом, стицање држављанства рођењем на територији Републике Србије, стицање држављанства пријемом, као ни стицање држављанства по посебним основима. Новим законом ови институти се јасније разграничавају, прецизно се одређује тренутак стицања држављанства за сваки од њих и детаљније се уређује поступак који се спроводи пред надлежним органима.

Посебан значај има увођење стицања држављанства по основу припадности српском народу као самосталног правног основа. Овим решењем се, на систематичан и правно уређен начин, уређује однос Републике Србије према припадницима српског народа који живе ван њене територије, исељеницима и њиховим потомцима, као и лицима чији је правни положај био условљен историјским и државноправним околностима. Истовремено, прописивањем да се припадност српском народу доказује јавним исправама и подацима из службених евиденција надлежних органа других држава, обезбеђује се да овај правни основ почива на објективним и проверљивим чињеницама. Овакво решење не представља повреду начела једнакости, имајући у виду да се ради о посебном правном основу заснованом на постојању објективне и трајне правне и идентитетске везе са Републиком Србијом, што је у складу са упоредноправном праксом

Предложеним решењима додатно се унапређује ефикасност поступака у случајевима у којима право на држављанство произлази непосредно из закона, уз задржавање неопходних механизма контроле законитости и спречавања злоупотреба.

Коначно, доношењем овог закона обезбеђује се већа унутрашња усклађеност правних норми, уједначеност правне терминологије и боља повезаност одредаба које се односе на стицање држављанства, вођење евиденција и доказивање држављанства, што представља важан предуслов за његову доследну и правно сигурну примену.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Предложени закон полази од четири основне групе правних института којима се уређује стицање држављанства Републике Србије:

- стицање држављанства пореклом;
- стицање држављанства рођењем на територији Републике Србије;
- стицање држављанства по основу припадности српском народу;
- стицање држављанства пријемом.

Поред наведеног, задржан је и основ стицања држављанства по међународним уговорима.

1. Стицање држављанства пореклом

У делу који се односи на стицање држављанства пореклом задржано је основно правило да дете стиче држављанство Републике Србије када постоји непосредна правна веза са родитељем, односно родитељима који су држављани Републике Србије.

Истовремено су задржана решења усмерена на спречавање апатридије, као и могућност накнадног уписа лица рођених у иностранству, с тим што су ова правила формулисана прецизније и усклађена са остатком законског текста.

2. Стицање држављанства рођењем на територији Републике Србије

Институт стицања држављанства рођењем на територији Републике Србије задржава своју основну функцију — спречавање апатридије.

Решења у овом делу нису суштински мењана, већ су номотехнички уређена и прецизирана, како би се обезбедила њихова јаснија и уједначена примена.

3. Стицање држављанства по основу припадности српском народу

Стицање држављанства по основу припадности српском народу представља ново системско решење у оквиру предложеног закона.

За разлику од досадашњег приступа, у којем су поједини елементи овог института били распоређени у различитим одредбама, предложеним законом он се уређује као самосталан правни основ, чиме се обезбеђује већа правна јасноћа и извесност.

Припадност српском народу утврђује се на основу јавних исправа или података из службених евиденција надлежних органа других држава, из којих на несумњив начин произлази да се лице изјаснило као припадник српског народа. Овакво решење

обезбеђује да овај основ стицања држављанства почива на објективним, проверљивим и већ постојећим чињеницама, без увођења дискреционог одлучивања.

Овим институтом обухваћени су исељеници и њихови потомци, припадници српског народа који немају пребивалиште у Републици Србији, лица рођена у другим републикама раније СФРЈ и њихови потомци, као и избегла, прогнана и расељена лица.

Истовремено, јасно се разграничава положај припадника других народа и етничких заједница, који држављанство стичу у складу са општим правилима о пријему у држављанство.

4. Стицање држављанства пријемом

У делу који се односи на стицање држављанства пријемом, закон у највећој мери задржава постојећа решења, уз одређена прецизирања и систематизацију.

Услови за пријем су јасније формулисани, а поједини изузеци и посебни случајеви уређени су на начин који омогућава њихову доследнију и уједначену примену.

IV. РЕШЕЊА КОЈА СЕ ОДНОСЕ НА ПОСТУПАК

Законом се задржава надлежност министарства надлежног за унутрашње послове за одлучивање о пријему у држављанство и престанку држављанства.

У случају стицања држављанства по основу припадности српском народу, прописано је да надлежно министарство утврђује испуњеност законом прописаних услова и доноси акт који представља основ за упис у евиденцију држављана. Овакво решење произлази из природе овог правног основа, будући да се не ради о дискреционом одлучивању, већ о утврђивању постојања законом прописаних чињеница.

Задржана су постојећа правила која се односе на начин подношења захтева, хитан карактер поступка и процесна права странака, уз њихово додатно прецизирање.

V. РЕШЕЊА КОЈА СЕ ОДНОСЕ НА ЕВИДЕНЦИЈУ И ДОКАЗИВАЊЕ ДРЖАВЉАНСТВА

Закон детаљније уређује вођење евиденције о држављанима Републике Србије, начин доказивања држављанства и издавање јавних исправа.

Посебно је значајно што се изричито прописује да се и лица која држављанство стичу по основу припадности српском народу уписују у евиденцију држављана, чиме се обезбеђује пуна правна сигурност и могућност несметаног доказивања тако стеченог држављанства.

VI. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

Средства за спровођење овог закона обезбеђују се у буџету Републике Србије, у оквиру већ планираних средстава за рад надлежних органа.

Примена закона не захтева оснивање нових институција, већ подразумева организационо и техничко прилагођавање постојећих административних капацитета, што омогућава његову непосредну и ефикасну примену.

Овај предлог закона предлажемо по хитном поступку да би се умањиле последице компликованих процедура за особе које себе сматрају припадницима српског народа по пореклу.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

Народни посланици: Бојан Торбица, Ђорђе Комленски

2. Назив прописа

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ДРЖАВЉАНСТВУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

DRAFT LAW ON CITIZENSHIP OF THE REPUBLIC OF SERBIA

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно с одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа

/

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума

/

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

/

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

/

д) Веза са Националним програмом за интеграцију Републике Србије у Европску унију

/

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

/

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

/

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима

/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност

/

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

/

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права.

/

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

/

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

/

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

/

Београд, 05. мај 2026. године

Потпис овлашћеног предлагача прописа

НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ:

Бојан Торбица

Борђе Комленски

